

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 3/2003 rd

Regeringens proposition om godkännande av överenskommelsen mellan Finland och Estland om gemensamt genomförd reduktion av utsläpp av växthusgaser och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 september 2003 en proposition om godkännande av överenskommelsen mellan Finland och Estland om gemensamt genomförd reduktion av utsläpp av växthusgaser och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen (RP 34/2003 rd) till miljöutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningssekreterare Katja Keinänen, utrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Seppo Oikarinen, handels- och industriministeriet
- konsultativ tjänsteman Tuomas Kuokkanen, miljöministeriet
- miljöskyddsombudsman Riitta Larnimaa, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund TT
- energiexpert Tuuli Kaskinen, Finlands naturskyddsförbund rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Finland och Estland om gemensamt genomförd reduktion av utsläpp av växthusgaser. Överenskommelsen skapar en ram för reduktion av utsläpp av växthusgaser med hjälp av gemensamt genomförda projekt och för att överlåta och förvärva utsläppsminskningar och tilldelade utsläppsmängder mellan de avtalsslutande parterna i enlighet med Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och dess Kyotoprotokoll.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter den dag då avtalsparterna underrättat varandra om att deras konstitutionella förutsättningar för överenskommelsens ikraftträdande har uppfyllts. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning

av republikens president samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till motiveringen i propositionen och övrig utredning tillstyrker miljöutskottet den föreslagna överenskommelsen mellan Finland och Estland. Utskottet tillstyrker också förslaget till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

Syftet med överenskommelsen är att genom gemensamt utförda projekt minska utsläppen av växthusgaser och att överlåta och förvärva utsläppsminskningar och tilldelade utsläppsmängder mellan parterna. Gemensamt genomförda projekt och utsläppshandel ingår i de s.k. Kyotomekanismerna. Vid gemensamt genomförande kan parterna i överenskommelsen sinsemellan överlåta och förvärva utsläppsminskningenheter för att kunna fullgöra sina utsläppsåtaganden enligt Kyotoprotokollet. Europeiska gemenskapen har åtagit sig att gemensamt minska utsläppen med åtta procent. Också Estland som går med i unionen 2004 omfattas av samma åtagande att minska utsläppen med åtta procent.

Utskottet påpekar att Kyotomekanismerna strängt taget kommer att genomföras snabbare än förväntat eftersom Europaparlamentet och rådet i juli 2003 antog ett direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen. Systemet träder i kraft den 1 januari 2005. Då måste alla aktörer som ingår i systemet äga en utsläppsrätt per ton koldioxid som de släpper ut i luften. Senast den 30 april 2004 ska varje medlemsstat anmäla en nationell fördelningsplan för utsläppsrätterna (National Allocation Plan, NAP) till kommissionen. I planen ska medlemsstaterna redogöra för den inledande nivån och målnivån för utsläppen, en tilldelningsplan för varje anläggning och den årliga fördelningen av utsläppsrätterna inom respektive perioder. Integreringen av de utsläppsrätter

som kommer via de flexibla Kyotomekanismerna (gemensamt genomförande JI/mekanismen för en ren utveckling CDM) med systemet kommer att ske med hjälp av ett kommande så kallat länkdirektiv.

Överenskommelsen möjliggör överlåtelse av utsläppsrätter och utskottet anser att den bör tillstyrkas. Tack vare Kyotomekanismerna kan utsläppsreduceringen bli ännu effektivare. Med stöd av ramavtalet kan regeringarna utse behöriga myndigheter för samarbetet inom respektive projekt. Då behöver regeringarna inte upprätta ingåendeavtal om projekten, utan de behöriga myndigheterna ingår detaljerade överenskommer inom ramen för sin behörighet.

Finland har redan startat ett JI/CDM-försöksprogram som ska ge information om möjligheterna att starta projekt och förvärva utsläppsminskningar. I dagsläget innefattar försöksprogrammet fem JI-projekt i Estland. I Finland eftersträvar programmet en utsläppsminskning på 2—3 procent av Finlands totala minskningsmål. Dessutom kommer en del av utsläppsminskningarna i framtiden sannolikt att flyttas över till andra delar av Europa i och med utsläppshandeln inom EU.

Utskottet påpekar att Kyotoprotokollet kräver att staterna genomför utsläppsminskningarna i första hand med hjälp av nationella insatser. De utsläppsminskningar som genereras genom gemensamt genomförande får inte hindra att nationella insatser görs. Dessa minskningar får inte heller vara betydande i relation till den samlade utsläppsminskningen. I vilket fall som helst är det klart att detta åtagande i Kyotoprotokollet är bindande för Finland också i bilaterala relationer.

Utskottet menar att Finland bör införa generella anvisningar eller kriterier för vilka projekt som kan omfattas av gemensamt genomförande. Det är viktigt att se till att projekt som har oac-

ceptabla miljökonsekvenser i något annat hänseende inte får genomföras med hänvisning till överenskommelsen. Det har visserligen inte kommit upp några sådana misstankar inom de pågående försöksprojekten, men tydliga kriterier är principiellt viktiga. Utskottet anser att principerna kunde antas samtidigt som de samlade Kyotomekanismerna omprövas i samband med översynen av den nationella klimatstrategin.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår utskottet

att riksdagen godkänner den i Tallinn den 17 december 2002 ingångna överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering om gemensamt genomförd reduktion av utsläpp av växthusgaser och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 3 oktober 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Satu Hassi /gröna
medl. Susanna Haapoja /cent (delvis)
Hanna-Leena Hemming /saml
Rakel Hiltunen /sd
Antti Kaikkonen /cent
Inkeri Kerola /cent

Mikaela Nylander /sv
Heikki A. Ollila /saml
Eero Reijonen /cent
Jukka Roos /sd (delvis)
Satu Taiveaho /sd
Ahti Vielma /saml
Pia Viitanen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.